

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimki nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za ostanila plačuje se od štiritopne petite-vrate po 12 h, če se ostanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopolni naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Someščani!

Shod zaupnih mož narodne stranke in njega izvrševalni odbor Vam priporočata toplo v izvolitev sledeče gospode someščane:

Za I. volilni razred

ki voli dne 18. maja t. l.:

Jan Dejak

c. in kr. stotnik vojne mornarice v pok. in tovarnar;

Ivan Gogola

c. kr. notar, predsednik notarske zbornice in hišni posestnik;

Dr. Josip Stare

c. kr. fin. prok. pristav in hišni posestnik;

Ivan Velkovrh

c. in kr. nadporočnik v pok. in hišni posestnik;

Fran Žužek

c. kr. nadinženir v pok.

Volitev se vrši v „Mestnem domu“ vselej od 8. do 12. ure dopoldne.

Udeležite se mnogobrojno teh volitev, da bode častna zmaga!

V Ljubljani, 10. maja 1900.

Za izvrševalni odbor:

Dr. Karol vit. Bleiweis-Trsteniški,
predsednik.

Čehi in Slovenci.

Začetkom tekočega zasedanja poslanske zbornice, ko se je pokazalo, da hočejo poslanci češkega naroda z obstrukcijo zadrževati vse delovanje drž. zbora, dokler ne dobe zadoščenja za ugrabljeno jim ravnopravnost, začelo je tudi pri nas javno mnenje pretresati vprašanje, kako naj slovenski poslanci v državnem zboru uravnajo svoje postopanje.

Mnenja so bila različna, in ker je vprašanje samo na sebi velike ne samo hipne, ampak tudi načelne važnosti, dali smo drage volje prostora dvema člankoma, katerih vsaki je zastopal drugo stališče. Prvi teh člankov je odločno in prepričevalno govoril za to, da morajo slovenski poslanci vzlic obstrukcije ostati na strani Čehov in njih boj, ki ima namen, izvojevati češkemu narodu ravnopravnost z vsemi močmi podpirati. Pisatelj drugega članka je zagovarjal drugo stališče, da slovenski poslanci ne smejo pospeševati češke obstrukcije, češ, Čehi jo lahko opuste, ker imajo na svoji strani parlamentarno večino in z njeno pomočjo lahko dosežejo kar hočejo.

Zajedno je ta člankar dolžil češke poslance, da so oni krivi, ker je v desnici propadel predlog, naj se reši jezikovno vprašanje za vso državo in jim očital, da so zastopali nazor, naj se jezikovno vprašanje najprej reši za Čeha, potem šele za druge slovanske narode. To dolžitev zavračajo včerajšnji „Národní Listy“ ter konstatujejo, da je predlog, naj se napravi okvirni jezikovni zakon za celo državo, propadel ne vsled odpora Čehov, nego vsled nasprotstva Poljakov, ki so se bali, da bi v tem slučaju tudi Malorusi postali deležni narodne ravnopravnosti.

Ko smo začeli priobčevati rečene članke, opozorili smo posebej, da bomo v tozadnem vprašanju tudi sami svoje stališče označili. To se nam zdi toliko bolj potrebno, ker so nemški listi že začeli izkoriščati ona dva članka, dasi se je v njih zrcalilo samo subjektivno mnenje dotičnih dopisnikov.

Odkrito priznamo, da češke obstrukcije nismo veseli, in sicer zato ne, ker je državni zbor jedino mesto, koder se lahko oznanijo slovenske želje in pritožbe in ker imamo toliko nujnih kulturnih in gospodarskih potreb, ki se dajo samo potem državnega zbora rešiti. Naši najvažnejši interesi zahtevajo, da bi državni zbor funkcioniral in da bi že mogel kaj storiti na korist prebivalstva.

Istotako pa priznavamo po-

polnoma in brez sadržka opravičenost češke obstrukcije. Najmerodajnejši krogi so s preklicem jezikovnih naredeb sankcionirali obstrukcijo in jo priznali kot dopustno orožje, in če se je zdaj poslužujejo Čehi v svrhu, da si izvojujejo po jasnem besedilu državnega osnovnega zakona pristojno jim pravico in zadoščenje za nečuvstvo ponižanje, ki se jim je zgodilo, moramo reči, da delajo prav.

S tem je več ali manj označeno tudi stališče, katero naj bi po naši sodbi zavzemali slovenski poslanci. Ne more se od njih zahtevati, da bise pridružili Čehom in tudi sami začeli obstrukcijo, nasproti pa se sme in mora od njih zahtevati, da ne pridejo nikdar in za nobeno ceno v navskrižje s Čehi, nego da bodo vse storili, da se prepreči nameravano izoliranje Čehov.

Javno mnenje na Slovenskem pričakuje, da se slovenski poslanci ne bodo nikdar več tako daleč spozabili kakor so se za časa koalicije spozabili klerikalni poslanci, ki so tedaj pod Klunovim in Hohenwartovim vodstvom delali tiako nemškimi strankam in kakor nekaki lanc-knehti pl. Plenerja stali nam na sramoto mej najhujšimi nasprotniki češkega naroda.

Po naši sodbi je dolžnost slovenskih poslancev, da v teh težavnih časih obstrukcije podpirajo češke zastopnike moralno in materialno vsaj toliko, kakor češki veleposelniki in brez ozira, če vsled tega tudi desnica razpade, saj ta desnica itak ni storila niti najmanjšega koraka, da bi svojemu programu pomagala do veljave in je tako Čeha kakor Jugoslovane samo zadrževala, kadarkoli so hoteli storiti kak korak za pridobitev v desničarskem programu na odlično mesto postavljene narodne ravnopravnosti. Ako bi se slovenski poslanci dali od vlade in od desničarskih elementov zapeljati v to, da bi kakorkoli metali Čehom polena pod noge, morajo biti pri-

pravljeni, da se jim politično misleči slovenski svet postavi po robu.

Slovenci ne smemo nikdar pozabiti, da zamoremo v dunajskem parlamentu resničnih in trajnih uspehov doseči samo, če bomo tesno združeni z zastopniki češkega naroda in da bi sami, kopali grob narodni ravnopravnosti, ako bi se dali od Čehov ločiti ter izkoristiti proti njim, ki so dejansko jedini naravni in odkriti naši zavezniki.

Razmerje mej češkimi in slovenskimi poslanci še danes ni tako jasno in utrjeno, kakor bi bilo potrebno v obestranakem interesu, in ne tajimo, da se je v zadnjih treh letih po krivdi desničarskih strank marsikaj zgodilo, kar je mej Slovenci obudilo nevoljo. Priznati se pa mora, da je temu krivo to, da so se slovenski poslanci od vsega začetka obešali samo nemškimi klerikalcem na suknjo, nikdar pa se niso potrudili, da se s Čehi natančno dogovore glede vseh zadev in tako osigurajo trajno, čvrsto in za vse slučaje veljavno alianco.

To je zamuda, ki pa se da popraviti. Tem laglje, ker prav sedaj vidijo Čehi, koliko bi bila tudi zanje vredna taka alianca. A vzlic temu, da taka jednodna, na skupnem programu zasnovana zveza danes še ne obstoji, pričakujemo z vso zanesljivostjo, da bodo slovenski poslanci znali tudi v sedanjem boju, četudi sami ne bodo obstruirali, ohraniti vsaj sedanjo zvezo s Čehi intaktno, in da jih ne bomo videli mej pobijalci čeških poslancev, katere sedaj dr. Kathrein zganja okrog ministrskega predsednika.

Učiteljske zahteve.

(Govor posl. Višnjikarja v deželnem zboru kranskem povodom raznih peticij za izboljšanje materialnih in pravnih razmer kranskega učiteljstva.)

(Dalje.)

Priznati se mora, da naše učiteljstvo glede na važnost ljudskega šolstva in v primeri z državnimi in tudi deželnimi uradniki ni dobro plačano. Vendar se tudi ne

LISTEK.

Če koplje kdo drugemu jamo ...

Poroča Just Verus.

Na Goriškem, 13. t. m.

Gospod urednik!

G. Koblar, urednik „Slov. Lista“, očita prav rad drugim najrazličnejše grde reči. Samega sebe pa se ne dotakne seveda nikdar. Naš narod sicer pravi: Vsak naj pometa pred svojim pragom, in povsod bo čisto. Svetovali bi gosp. kuratu, naj se ravna po tem vsega uvaževanja vrednem reku. Da pa bi morebiti gosp. Koblar meni ne očital, češ: kaj takega trditi, ni težka stvar; povej, zakaj in kje naj pometam pred svojim pragom, ga hočem tukaj-le spomniti na nekaj, ki bo — razen tega, da bom obvarovan pred eventualnim očitanjem veleučnega arhivarja — tudi izvršten prispevek h plagijatovstvu „kmetov“.

Stvar je ta-le: G. Koblar je priobčil l. 1895. v petem letniku „Izvestij muzejskega društva“ za Kranjsko, drugi sešitek, str. 68., 69., 70., 71., 72., 73., 74., 75., 76., 77. sestavek „Zemeljski potresi na Slovenskem“. To samo na sebi še ni

nič posebnega, in gosp. Koblarju bi to dejstvo bilo samo v čast ali, žal, ni mu. O „Zemeljskih potresih na Kranjskem“ je pa mičen sestavek priobčil l. 1862. v „Drittes Jahresheft des Vereines des krainischen Landes Museums“ (redigirt von Carl Dežman) str. 66. do 114. že dr. Heinrich Mitteis pod naslovom: „Über Erderschütterungen in Krain“. Ta dva sestavka pa sta si prav zelo podobna razlika bi bila le v tem, da je dr. Mitteis natančnejši, obširnejši, in da je navedel vse vire, odkod je kaj vzel, gosp. Koblar je sicer tudi navajal vire, ali — glavnega vira ni navel, to je dr. Mitteisa. In to mu zamerim. Vem, da se bo gosp. arhivar zvijsal na vse pretege, ali — facta loquuntur.

Oba začenjata z letom 792., no, to še ni nič takega, ali oba končata tudi z enim in istim letom, to je s petim septembrom l. 1859. (Mimogrede omenjam, da služi gosp. Koblarju kot vir za potres leta — 1858. Carintia, z leta 1831. str. 32. Glej „Izv. muz. dr. za Kr.“ 1895. str. 77.) Koblar sicer našteva še potem tri potrese l. 1870., 72. in zagrebškega z dnem 9. nov. 1880., dasi je od l. 1858. do l. 1895., to je: do časa, ko je Koblar „sestavil svoj“ spis, bilo premnogo potresov. Če hoče zato dokazov, mu poslužim v bodoče!

En dokaz je že tu, ki pravi, da sta si Koblar in dr. Mitteis precej podobna. In jaz bi že dejal lahko s Koblarjevimi besedami („Slov. List“ št. 19.): „Podobnost je tako velika, da je le eden teh dveh slučajev mogoč: ali je „plonkal“ naš pošteni Koblar, ali pa je iz „Izvestij muzejskega društva“ l. 1895. „preplonkal“ — dr. Mitteis l. 1882. za „Dritter Jahresbericht“. V zadnjem slučaju zasluži gosp. dr. Mitteis, da ga gosp. Koblar toži po § 467. kaz. zak.“ Pa morebiti še en sam dokaz ni dovelj gosp. Koblarju. Pojdimo dalje! Dr. Mitteis poroča v svojem sestavku na str. 104. doslovno tako-le: 1840. den 27. August, 5 Minuten nach 1 Uhr. Nachmittags, hörte man in Laibach ein dem Rauschen des Sturmwindes ähnliches Getöse... Dr. Mitteis tu ne navaja obligatnih svojih virov. Najbrže je sam doživel, ali mu je to sporočil ali Dežman ali Costa ali kdo drugi. Gosp. Koblar pa piše brez vira o tem v „Izvestijih“ doslovno tako-le (str. 75.): L. 1840., dne 27. augusta, 5 minut čez eno uro popoldne, so zaslíšali v Ljubljani bučanje, kakor bi prihajal vihar... Za potresa l. 1850. 10. julija in l. 1852. gosp. Koblar ne navaja v obče virov, dočim dr. Mitteis o teh dveh pošteno pove, kje da je zvedel itd. Mogel bi tako naprej

pripovedovati pripovedko o podobnosti dveh enakih sestavkov, ali — čemu? Če bo treba, se že oglasim ter začnem nadaljevati.

Vendar pa gospoda Koblarja še ne izpustim kar tako iz svojih rok. Dam mu še poprej poduhati tobaka. No, slovenski javnosti hočem naznaniti, da so že enkrat g. Koblarja imeli v perilu. Mož je seveda ostal še vedno črn, še vedno zamorec. Bilo je namreč tudi leta 1895, to je takrat, ko je v „Ljubljanskem Zvonu“ izhajal tisti šmentani „Groga in drugi“. In v deveti, številki na strani 527 pravi Murnik: „Grozovito se je zabliskalo in zagrmelo, kakor bi se podiralo vse nebo in padalo na tresočo se zemljo. In Groga je dejal: „Treščilo je!“ Pa, res je treščilo, še v tisti številki na strani 547. v spisu „Potresi na Kranjskem in Primorskem“ (spisal Ferd. Seidl) v opombi doli pod črto. Prof. Seidl pravi tam, govoreč o virih, ki poročajo o potresih, mej drugim: „Mitteisov seznamek je zopet priobčen ter spopolnjen s malim številom potresov po Kranjskem in sosednjih deželah v „Izvestijih muzejskega društva za Kranjsko“ za l. 1895. v sešitku 2. pod naslovom: „Zemeljski potresi na Slovenskem“. Sestavil A. Koblar“. Zapisnik ima precejšnjo vrzel. Mitteis pravi namreč: „Bedauern muss ich

sme zamolčati, da so nekatere njegove zahteve pretirane.

Ako bi se hotelo vstreti vsem željam učiteljstva, bi se potrebnosti pri ljudskem šolstvu pomnožila približno tako:

a) Pri petletnicah po 100 gld. (v Ljubljani po 200 gld.) za 63.720 gld., b) pri aktivitetnih dokladah za 51.700 gld., c) pri stanarinah okroglo 30.000 gld., d) pri drugačni razdelitvi odstotkov v statusu v smislu prošnje 12.700 gld., e) pri opravičnih približno 26.300 gld., f) pri pokojninah priskrbninah učiteljev, vdov in sirot gotovo nad 15.500 gld., vsega skupaj tedaj nad 200.000 gld., ali 400.000 K.

Poleg tega se zahteva še ustanovitve meščanskih šol, katerih vsaka bi deželo stala okoli 18.000 K.

Da tolike nove obremenitve deželnih financ naša dežela v sedanjem času ne premore, je jasno.

Z novim pokojninskim zakonom, ki ga je visoki deželni zbor sklenil v seji dne 26. aprila t. l., se je kolikor mogoče vstreglo upravičenim željam učiteljstva. Šli smo precej daleč s prepričanjem, da je bila tu pomoč najnujnejša, in da se zakon ne sklepa samo za par let.

Tudi zakon z dne 14. maja 1898, št. 25. dež. zak. se glede razdelitve odstotkov v posameznih plačilnih razredih ne more že čez dve leti prenehati. Zahteva, da se že pri uvrstitvi učiteljev status ozira na čas, ko je kdo prestal izpit učne usposobljenosti, in na vojaška leta, je neutemeljena in težko izvršljiva. V statusu se more uvrstiti učitelj šele z dnevom, ko je imenovan definitivnim. Tako se splošno godi tudi pri drugih branšah.

Vojni zakon daje pripravnikom, ki redno nadaljujejo svoje studije, ugodnosti, da lahko zadostijo vojaški dolžnosti v domačinski rezervi.

Službena doba 40 let velja celo za tiste državne uradnike, ki so dovršili visoke šole. Učitelji pa lahko pridejo več let prej do stalne službe. Vsled tega se želja na skrajšanje službene dobe na 35 let vsaj pri sedanjih razmerah ne more vstreti.

Opravičnine so sicer nizke, a vendar so učitelji kot voditelji šol, ki imajo poleg opravnin tudi prosto stanovanje in navadno tudi vrte, v tem oziru na bolj, kakor drugi učitelji.

Naravnost neutemeljena je pa zahteva za aktivitetne, v pokojnino vštene priklade. Učitelj, ali uradnik ne more biti hkrati aktiven in vpokojen. Ako dotičnik ni aktiven, tudi ne more dobiti aktivitetne doklade, kakor ne aktiven uradnik ali učitelj pokojnine. Pokojnina in aktiviteta sta si v protislovju.

Po mojem mnenju bi bilo bolje, opustiti take nedosegljive zahteve, s katerimi se le pobijajo druge opravičene težnje.

Državni uradniki — v ožjem pomenu — in sluge dobivajo aktivitetne doklade, državni učitelji in profesorji pa stanarine, tedaj državni uslužbenci aktivitetno doklado ali pa stanarino, ne obojega. Na Kranjskem imamo sedaj 355 šol in 628 učiteljskih oseb.

Vsi voditelji 355 šol in tudi vsi definitivni učitelji in učiteljice v Ljubljani imajo že ali prosto stanovanje ali pa sta-

jedoch, dass es mir unmöglich war, für den langen Zeitraum vom Jahre 1891. bis 1890 Daten zu erhalten, indem mein zu wiederholten Malen in der Landeszeitung veröffentlichtes Ersuchen um insbesondere aus den Pfarrarchiven gezogene Nachrichten über Ernderschütterungen während dieses Jahrhunderts leider ganz fruchtlos blieb." In Koblar pravi: "Za potrebe v 18. stoletju nimamo dovolj podatkov." Mitteis sta vira večinoma Valvazor in Thalberg, in sicer brez kritične preiskave, ki bi imela tu in pa tam pomote popraviti od leta 1800. do 1852. pa "Laibacher Zeitung". Ta vir naj v Koblarjevem sestavku blagovoljno pripiše čitatelj; za leta 1856. do 1858. je enako pristaviti kot vir Mitteisa, oziroma njegova sotrudnika Dežmana in Costo. Od l. 1859. dalje so v Izveštjih omenjeni le trije potresi.

Murnik piše: "Strah ga je bilo ta trenotek. Tesno mu je bilo pri srcu." In kuratu Koblarju je bilo tesno pri srcu; odgovoril ni na Seidlovo trditev. Profesor Seidl mu sicer milo pove, kako je, ali kdor le čita gorenje, razume. In Koblar je razumel in — "strah ga je bilo".

narine in se jim poleg tega ne morejo priznati še aktivitetne doklade.

Ako bi se petletni ljubljanski učitelji povsem vstregli, bi dobil n. pr. učitelj I. plačilne vrste poleg plače 800 gld. aktivitetno doklado 200 gld. stanarino v znesku 250 gld., in 6 petletnic po 100 gld. 600 gld., skupaj poleg plače 1650 gld.

Kot vodja še posebej opravičeno in višjo stanarino.

Državni uradnik 11. 10. in 9. plačilne vrste se pomaknejo samo dvakrat v višjo plačilno stopnjo po 100 gld., skupaj za 200 gld. Aktivitetne doklade pa dobivajo v Ljubljani po 150, oziroma 200 in 250 gld., in v krajih do 10000 prebivalcev po 120 oziroma 150 in 200 gld. Uradnik 9. razreda more tedaj dobiti petletnic in aktivitetne doklade v Ljubljani skupaj samo 450 gld., zunaj Ljubljane 400 gld., uradnik 11. razreda pa 350, oziroma 320 gld.

Ako je tudi življenje v Ljubljani nekoliko dražje, kakor na deželi, imajo vendar ljubljanski učitelji poleg višjih prejemkov posebno tisti, ki imajo otroke, to ugodnost, da jih vzgoja otrok mnogo manj stane.

Težko se mi bode ugovarjalo, ako trdim, da se je v prvi vrsti ozirati na učitelje, službe na večrazrednicah po deželi, kateri nimajo prostega stanovanja in navadno tudi nikacega postranskega zaluška.

Po mojem mnenju bi se morala pred vsem tem učiteljem podeliti stanarina. Tudi pri zgradbah novih šolskih poslopij naj bi se gledalo za primerna stanovanja učiteljem.

Skušnja uči, da je za taka mesta vedno manj prosilcev, da jih pa za glavno mesto ne primanjkuje.

Priznati se mora tudi, da so petletnice po 40 gld. na leto v obče in v primeri z drugimi deželami zelo pičle. Kadar se bodo zboljšali aktivitetni užitki učiteljev in učiteljic, se bode polog navedenih stanarin moral ozirati tudi na primerno izvišanje petletnice.

V Ljubljani, 17. maja.

K položaju.

Iz krogov desnice poroča „Reichswehr“ sledeče obvestilo o položaju: Od početka delegacijskega zasedanja je težišče političnega položaja preloženo v Budimpešto; poskusi, sanirati parlamentarne razmere, so se ondi nadaljevali, toda doslej brez uspeha. Ves trud, pregovoriti Čehe, da opustijo obstrukcijo, se je izjalovil, in bodoče seje državnega zbora bodo izpolnjene zopet z imenskimi glasovanjem. V nedeljo in ponedeljek so se vršile v Budimpešti obširne obravnave, kako bi se parlamentarno delo spravilo zopet v tek. Vodje strank desnice so skušali pridobiti Mladočehe za to, da se ustanovi jezikovni odsek, v katerem bi se razpravljale vladne predloge. Toda Čehi so izjavili, dokler ne dosežejo pozitivnega uspeha, jim ni možno dovoliti kako parlamentarno delo. Levica pa naganja samo vlado, naj kaj ukrene proti obstrukciji, a sama se noče zavezati, da bo vlada v tem podpirala. Poljaki so — trdi informator lista „Reichswehr“ — radi nepopustljivosti Mladočehov jako nevoljni in nič manje katoliško-narodna stranka, ki smatra postopanje Čehov za ost, ki je obrnjena proti njej, kajti prav ona se trudi prav posebno, da bi se razmere poravnale. Če bi ne bila levica tako pasivna, bi se dalo kaj doseči. Levica stremi menda za tem, da bi se jezikovni zakoni oktroirali. Jugoslovani, ki so se tudi vdeleževali obravnavanj v Budimpešti, bodo v kratkem imeli sejo, na kateri bodo naglašali potrebo, da se razpravljajo gospodarske predloge. — Danes bo imel državnozbornski mladočeški klub sejo o predlogu antisemitov, naj bi se razpravljanje obrtne novele dovolilo. Mladočeški izvrševalni odsek v Pragi je ta predlog odklonil ter odločitev prepustil drž. mladočeškemu klubu. Vesti da bi se bil dr. Herold izjavil pred svojimi volilci v Libnu proti obstrukciji, so neresnične. Dr. Herold je dejal: „Mi hočemo za vsako ceno dobiti zadoščenje za razžalitev, ki se nam je prizadela 17. okt. m. l. Hočemo dokazati, da se češki narod brez kazni razžaliti ne da.“

Vojna v Južni Afriki.

Angleški listi trdijo, da mesto Mafeking ni padlo, nego da so si Buri vse sami, in sicer zategadelj izmislili, da poživijo upadajoči pogum vojaštva, ki se je vojne naveličalo tako, da se število beguncev množi. „Daily Mail“ poroča, da so

Buri v soboto napadli Mafeking ter osvojili predmestje, kjer prebivajo Kafri. Predmestje so zažgali, in je docela pogorelo. Nato se je vnel vroč boj, ki pa se je končal za posadko srečno. Iz Laurenzo-Marqueza pa je došlo to-le poročilo: V kafeškem oddelku v Mafekingu je nastal v soboto med napadom Burov požar. Temu je sledil strasten boj. Baden-Powell si je izprosil premirje, in je v nedeljo zjutraj ob 7. uri kapituliral. Razen tega se širi po časopisju brzojavka burškega generala Snemanna, ki se glasi: Bil sem tako srečen, da sem danes, v nedeljo zjutraj ujel Baden-Powella z 900 možmi. Toda iz Londona je došla Reuterjeva brzojavka dne 16. t. m. ob 2. uri popoldne: Da bi Mafeking padel, ni tu nič znano. Vesti o usodi Mafekinga si torej zelo ugovarjajo, in je torej treba počakati šele najnovejših poročil. General Botha se je z 8000 možmi in 13 topovi umaknil baje za reko Vaal. Sedaj se je šele izvedelo, da bi bili Buri maršala Robertsa v zadnjih bojih skoraj ujeli. Oddelek Burov se je že bližal vozu, v katerem se je peljal Roberts, a v tistem hipu se je pokazala v bližini večja angleška četa, in Buri so se morali hitro umakniti. Izgube Angležev ob reki Zand so bile mnogo večje, kakor je poročal Roberts, toda število padlih še doslej ni znano. Angleški žurnalist Hellawell, ki je bil ujet v Pretoriji, pripoveduje, da se Buri nadejajo, da bo vojne v šestih tednih konec. Mnogo Burov desertuje, ker vedo, da je vse izgubljeno. Bullerja je Dundee, katero je zasedel, stalo par sto ranjencev in ubitih. V Durban je namreč dospelo več kot sto ranjencev. Boji za prelaze v Biggarskih gorah so bili jako hudi. Vspeh Bullerja pa ni posebno velik, ako se pomisli, da je danes zopet tam, kjer je bil že pred sedmimi meseci, ko se je vojna dobro začela. Buri so se — 4000 mož in 18 topov — umaknili do Vriheida. Deputacija Burov je bila v Newyorku sijajno sprejeta, toda vlada se drži rezervirano.

Dopisi.

Iz Leskovca, 10. maja. (Izlet gasilnih društev. — Leopold Potrebina.) Izlet, katerega so priredili v nedeljo dne 6. t. m. gasilna društva Rajhenburg, Krško in Leskovec v našo solčno vas, je vspeh ob krasnem vremenu, mnogobrojni udeležbi, živahni zabavi in veselem počutju kar najlepše, in dolgo se bomo radostno spominjali prijetnih ur, prežitih onega popoldne na vrtu pri Lavrinšku. Vsaj nam na deželi usojenih jih je bore malo! — Pestra množica gostov — gasilci v čednih uniformah, vjaški opravljena godbena kapela, fina gospoda, preprosti narod — je polnila do pozne noči zeleni prostorni vrt g. gostilničarja Lavrinška. Govoril se je mnog navdušen govor, zapela mnoga lepa pesem, rekla marsikaka dovtipna beseda. A izvir in sredotočje vsej zabavi so bila poizvajanja 24 mož broječe godbe meščanske garde kostanjeviške pod vodstvom kapelnika g. učitelja Leopolda Potrebina, ki je sviral neumorno — sviral izborno, nekatere točke naravnost dovršeno. To ni godba navadne civilne baže, to je izšolana vojaška godba! — Leopold Potrebina je znan glasbenik, ki zavzema med našimi kapelniki in dirigenti odlično mesto. Nedostaje mu sredstev, sicer bi ustvaril s svojo godbo nekaj velikega. V proučevanju skladb globokoumen, v njih proizvajanju nedosežen, v dirigiranju mojster, v izbiro snovi semtertja malo nesrečen, a vsikdar umetniškega čuta, — zasluži posebno zanimanje in moral bi biti kapelnik večje godbe v večjem mestu, kjer bi mogel razviti svoje zmožnosti in moči. — Želimo ga večkrat slišati!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 17. maja.

— Osobna vest. Blagajniški kontrolor na Dunaju g. Rudolf Grund je imenovan preskuševalcem pri rudniškem ravnanju telstvu v Idriji.

— Častno občanstvo. Županstvo v Begunjah nam brzojavno naznanja, da je občinski odbor imenoval gosp. župnika I. Košmelja soglasno častnim občanom.

— Umrla sta včeraj g. Simon Jahn, umirovljeni oficial finančne prokurature in

hišni posestnik, tast prof. Bežka v Gorici in dr. Ivana Jana, ter znani hotelier na Bledu in dolgoletni blejski župan g. Ivan Mallner.

— Stara metoda. Okrog „Slovenca“ zbrani duhovniki znajo mojstrski lagati. V tej stroki jim ni dobiti tekme. To so pokazali tudi včeraj z dolgo notico, s katero skušajo svojemu občinstvu natveziti, da se je naš odgovor na napad nekaterih delavk tobačne tovarne tikal sploh vseh delavk. Resnica je, da smo se bavili s tistimi tercijskimi devicami, ki so se na skrajno surov način v nas zaletale. Tem smo dali zaslužno brco, ne da bi se družih dotaknili. „Slovenec“ je seveda stvar zasakal. Lagati kolikor možno, to je stara metoda teh duhovnikov. Tudi namen temu laganju je prozoren. „Slovenec“ bi rad vse delavke spravil pod svoj klobuk, da bi jih laglje skubil. Saj vemo, kako mastno si je Kalan pustil plačati neko mašo in smo ga šele mi prisilili, da je dal takrat denar delavkam zopet na razpolaganje, in saj vemo, kako drugi duhovni gospodje zalezujejo te delavke, da bi izvabili od njih kak goldinar in pa tudi v druge namene!

— Zblaznela romarica. Kakor znano, je povodom romanja v Rim zblaznela romarica Marjeta A. in so jo oddali v no-rišnico. Kaj so morali ti romarski duhovniki vse vganjati, da so ženo tako fanatizirali, da je znorela? Škof je takrat storil, kar je bila njegova dolžnost kot provzočitelja romanja, pri katerem je žena znorela. Spravil jo je v blaznico in plačal oskrbovalnino za jeden mesec. Kakor se nam poroča iz Rima, se je zdaj uprava rimske blaznice obrnila do avstrijskega konzulata z vprašanjem, kdo bo oskrbovalnino za to žrtev romanja nadalje plačal. Blaznična uprava je ob enem naznanila konzulatu, da pride blazna romarica v oddelek za berače, če se oskrbovalnina ne poravnava, in da se potem po nekakem odgonu pošlje v Ljubljano. Kaj, ko bi škof še enkrat segel v žep. Siliti ga sicer nihče ne more, a vsak mora priznati, da je vsaj moralno dolžan storiti, kar je potrebno v tem slučaju.

— Pa še enkrat Kržič. Katehet Kržič podpira, kakor je znano, nekatere revne pripravnike. Samo ob sebi bi bilo to lepo delo, da, krasno bi bilo, če bi ne imel Kržič pri tem postranskih misli. S to podporo uklepa namreč podpirance v jarem svoje stranke. Pri vsaki priliki jih je seve opominjal, da ne smejo čitati liberalnih listov, a sedaj je šel še dalje. Odrekel jim je podporo, če se ne odpovedo liberalnih listov in posebno še dičnega „Učiteljskega Tovariša“. Med pripravniki se govori, da je zahteval gospod od dotičnih celo svečano odpoved „podpise“. V resnici ne sprejemlje nekaj pripravnikov „Učit. Tovariša“ več, dasi so ga poprej z vso vnemo čitali. Kržič — vaši učenci se vas sramujejo.

— V Spodnji Šiški goji poštni urad jako čudno spoštovanje do slovenskega jezika. Pošta postuje popolnoma nemško. Tako n. pr. se izpolnjujejo rubrike v poštno-hranilnih knjižicah slovenskim strankam samo nemško, dajejo se nemška potrdila pri poštnih pošiljavah itd. Izbešajo se tudi samo nemška oznanila za različne srečke. Mogoče bi se poštному uradu lahko dopovedalo, kaj da je slovenski jezik in kako pravico da ima?

— Koristna naprava. V Št. Vidu nad Ljubljano se je ustanovila zadruga mizarjev. To je naprava, katero pozdravljamo z veseljem ter jej želimo obilo uspeha. Namen zadruge je: Podviga za služka in pridobitka mizarjev v Št. Vidu, Vižmarjih in okraja ljubljanskega. Ta svoj namen hoče zadruga doseči s prodajanjem mizarjskih izdelkov in hišne oprave sploh v zadrugnih prodajalnicah in s prejemanjem naročil; z nabavo dela za zadrugnike; z napravo zalog surovin in skupnih strojarjen; z nakupovanjem pomagál, orodja in surovin; z dajanjem predumov na izdelano blago po močeh zadrugne glavnice in s pospeševanjem strokovnega izobraževanja zadrugnikov. Če bo zadruga dobro in vztrajno delala, se lahko po njej mizarška obrt v ljubljanski okolici znatno povzdigne, kar bo prebivalstvu gotovo na korist. Šentvidci so sicer veliki in goreči klerikalci, ali vzlic temu bomo njih zadrugo radi podpirali, kakor vsako dobro in koristno stvar.

— **Druga železniška zveza s Trstom.** Komisija za revizijo proge Gorica-Trst se je dne 14. t. m. konstituirala, in kakor je posneti iz goriških listov, takoj začela svoje delovanje.

— **Glas iz občinstva.** Piše se nam: Kakor drugod, kaznujejo se otroci tudi v naših šolah z zaporom. To je prav, in temu nihče ne ugovorja, saj vsakdo uvideva, da mora imeti učiteljstvo neko disciplinarno sredstvo. A nekaj drugega je, kar naj bi se pri nas uredilo tako, kakor je urejeno v drugih mestih. Stariši naj bi se namreč o takih slučajih obvestili, da bi ne bili v skrbeh. Tako so bili te dni vsi otroci nečega razreda čez poldan v šoli zaprti. Mnogo starišev je bilo v skrbeh, in so iskali otroke po celem mestu. V raznih drugih mestih je navada, da se dan pred izvršitvijo take kazni naroči otrokom, naj doma povedo, kaka „nesreča“ jih je zadela, in zdi se nam, da bi taka uredba bila tudi pri nas umestna.

— **Letošnje vojaške vaje** se bodo vršile na Kranjskem okoli Postojne. Iz Celovca odrine vojaštvo 10. avgusta ter bo manevriralo preko Ljubela, Tržica, Kranja, Ljubljane, Blok in Loža, kjer bodo velike vaje, katerih se vdeležijo tudi vojaštvo iz Ljubljane in Trsta. 4. septembra bo konec vaj.

— **„Narodna čitalnica v Kranju“** priredi v soboto, dne 19. maja t. l. na korist „Učiteljskemu konviktu“ koncert s prijaznim sodelovanjem slavnega čitalniškega godbenega kluba in pevskega zbora gđc. E. Jurmanove (klavir), g. Fr. Wogrolja (vijoline) in g. R. Vrabla (bariton). Vsporedi: W. A. Mozart: Overtura k operi „Tit Ljubotljivi“, igra godbeni klub. 2. Iv. pl. Zajec: „Večer na Savi“, moški zbor. 4. Ch. de Beriot: „IX. Violin Concert“, za violino s spremljevanjem klavirja. 4. F. S. Vilhar: „Mornar“, barito-solo s spremljevanjem klavirja. 5. I. Robaude: „Alla stella confidente“, igra godbeni klub. 6. Dr. B. Ipavec: „Oblaku“, čveterospev. 7. I. Baier: Potpuri iz baleta „Dunajski valčki“, igra godbeni klub. 8. F. S. Vilhar: „Slovo“, moški zbor z bariton-solo in s spremljevanjem klavirja. Začetek točno ob 1/9. uri zvečer. Vstopnina 1 K, za dijake 60 h. Glede na dobrodelni namen se preplačila hvaležno sprejemajo.

— **„Idrijski Sokol“** napravi v nedeljo, dne 20. t. m. svoj majnikov izlet v Cerkljo na Primorskem s sledečim vzporedom: Odhod ob 1/10. uri dopoldne, prihod v Cerkljo okoli 12. ure popoldne, potem skupni obed v gostilni g. P. Jurmana. Ob 3 uri popoldne javna telovadba na prostem, po telovadbi prosta zabava. Odhod ob 8. uri zvečer. Pri obedu, telovadbi in prosti zabavi svira oddelek c. kr. rudniške godbe iz Idrije. Pri neugodnem vremenu vrši se izlet dne 27. t. m.

— **Nesreči.** V Černomlju je umrl 72letni cerkovnik, Janez Junko. Umrl je kot žrtev svojega posla. Dne 30. aprila, ko je popravljaj šmarnični oltar, je hotel popoldne še oltar sv. Florijana osnažiti. Ko se je sukal okoli kipa sv. Florijana z omelem v roki, mu je spodrsnilo. Hotel se je uloviti ob kip sv. Valentina, pa kip je bil preslab, da bi ga držal, in zato je padel s kipom vred med velikim ropotom z altarja na tla in ondi obležal v nezavesti. Prebil si je črepinjo in umrl. Malo dni poprej se je ponesrečil grobokop in posestnik Marič v Vojni vasi. Ko je kopal grob za neko staro ženo, mu je skočila šibra kamna v oko. Oko mu je izteklo.

— **Šolo so zaprli** pri D. M. v Polju, ker razsaja tam škrlatica, in je že več otrok umrlo, dalje v Vel. Gabru, Zatičini, v Št. Vidu in v Zagorju, ker je tam mnogo otrok zbolelo za ošpicami.

— **Nezgoda.** Lorenc Belič, zidar pri Simonu Treo, je delal včeraj dopoldne na dvorišču hiše šte. 3 v Gospodskih ulicah, stoječ na lestvi, katero pa je bil tako slabo postavil, da mu je izpodrsnila in je on z lestve padel in se na desni roki močno poškodoval.

— **Moderna šolska klop.** Tukajšnja narodna trdka za izdelovanje pohištva J. J. Naglasa je sestavila šolsko klop, ki vstreza najmodernejšim pedagoškim zahtevam. To klop je vojna mornarica sprejela kot najboljšo izmed doposlanih modelov ter jo naročila za mornarično strojno šolo. Ker se bodo šolski krogi nedvomno zanimali za to novo klop, je izločila trdka J. J. Naglas tako vzorno klop v svojem skladišču javnosti na ogled.

— **Z brzovlaka skočil** je včeraj ob polu 6. uri na prelazu Marije Terezije ošte Anton Bučar iz Dolenjskih Toplic pri Št. Petru na Dolenjskem, dosedaj hlapec v Brežicah. Pripeljal se je bil v Ljubljano in je bil pozabil izstopiti, ker ni vedel, da je že na cilju. Ko se je peljal naprej in videl, da že zapuša Ljubljano, vrgel je najpoprej svoj kovčeg iz kupeja, potem je pa še sam skočil ven. Zgodilo se mu ni ničesar, samo hlače si je malo raztrgal. Železniški čuvaj je Bučarja opazil in ga prijel in izročil policiji. Bučar pravi, da je skočil z vlaka zaradi tega, ker se je bal, da bode moral kazni plačati, ker je imel vožni list le do Ljubljane.

— **Zastrupila se je** včeraj ponoči v nekem tukajšnjem hotelu neka dama, ki se je včeraj iz Trsta pripeljala v Ljubljano. V zglasilnico se je vpisala: Albertine Unterwaller, Private, Wien. Zdravnik je konstatiral, da se je samomorilka zastrupila s karbolno kislino. Neki potnik, ki se je peljal iz Nabrežine v istem kupeju, kakor ta tujka in se je v istem hotelu nastanil, je damo opazoval in pripovedoval, da je dama že med vožnjo bila vsa obupana in je tožila, da ne more več živeti, ker jej je smrt vzela otroka. Samomorilka je pustila denar za pogrebne stroške in za stanovanje ter zavitek, kateri se naj pošlje Vilmi Flermakovi v Trstu, via Lazzaretto vecchio št. 14. Truplo samomorilke so takoj prenesli v mrtvašnico k sv. Krištofu.

— **„Naj hudič vzame postave“** se je hudoval včeraj popoldne neki voznik na mitnici ob Trnovskem pristanu; ko je moral plačati mitnino. Plačal je nerad in je še mitniškega paznika pošteno opsoval.

— **Zdravstveno stanje v Ljubljani.** Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 6. do 12. maja kaže, da je bilo novorojencev 13 (= 1930 ‰), mrtvorojenec 1, umrlih 19 (= 2821 ‰), mej njimi jih je umrlo za tifuzom 1, za jetiko 8, za vnetjem sopilnih organov 1, vsled mrtvouda 1, za različnimi boleznimi 19. Mej njimi je bilo tujcev 5 (= 273 ‰), iz zavodov 11 (= 578 ‰). Za infektivnimi boleznimi so obbolele, in sicer za ošpicami 9, za škrlatno 1, za vrtolico 1 oseba.

— **Beda v Posavini.** Posestnik Štefan Lovrekovič je opisal v „Hrv. Domovini“ strašni položaj, ki vlada v Preloščici in v vsej Posavini. Vsakoletne velike povodnje so povzročile lakoto med narodom, ki narašča. Goveja živina je malo vsa poginila za kugo in prešičev ni več. Do 12. maja še ni mogel nihče sejati, ker so polja pod vodo. Bolezni se širijo in bolnišnice so polne.

— **Nova obravnava proti Hilsnerju.** Proti židu Hilsnerju, ki je bil radi umora Ane Hruža obsojen na vislice, a je bila obsodba ovržena, se začne nova obravnava 12. jul. v Piseku. Obravnava bo trajala 10 dni in je povabljenih okoli 100 prič. Hilsnerja bode branil zopet dr. Zdenko Auredniček, zastopnik sorodnikov Hruže pa bo zopet češki radikalni odvetnik dr. Baxa.

— **Iz ljubezni do matere v smrt.** Predvčerajšnjim ponoči se je ustrelil na Dunaju kipar Fran Kolodžij. Letos v februarju mu je umrla mati, katero je ljubil nepopisno. Od tedaj je hodil vedno zamišljen, dokler se ni usmrtil. Bil je šele 17 let star in baje jako nadarjen.

— **Krvoločni sin.** 78letna Aleksandra Papp iz Bettyo Ujfalna pri Vel. Varadinu je prepisala vse svoje imetje na sina Ivana, pridržavši si uživanje posesti do svoje smrti. Enkrat je posodila sinu 100 gld. Ker jih ni vrnil, ga je — tožila. Iz maščevanja je sin dan pred obravnavo svojo mater obesil. Pomagala mu je žena. Potem pa sta trdila, da se je obesila sama. No, izdal ju je 8letni sin, ki je pravil sosedom, kako sta oče in mati obešala staro mater.

— **Dvakrat dvojčke.** „Ost. Pr.“ poroča tale čudni slučaj: Šolski svetnik in nadzornik je prišel v vas Bölgiz pri Schlochau nadzorovat ondoto šolo. Toda šola je bila zaprta. Nadzornik je šel torej taktat k nadučitelju. Iznenaadeni nadučitelj se je oproščeval, da je samovoljno zaprl šolo, s tem, da je v minoli noči dobil dvojčke. Nadzorniku se je zdelo, da je nadučitelj postopal prav. Toda zakaj nima šole učitelj? Šel je še k učitelju, a tudi učitelju sta se isto noč rodila dvojčka.

— **Grozen umor.** Pred kratkim so našli v Colombesu (Seinski departement) 79letno beračico Karolino Fourmentin v

njeni kočiji umorjeno. Starka je prišla pred leti v tisto zapuščeno, napol razpadlo kočjo, ki je bila brez oken in brez vrat. Iz kunj pa je napravila vrata in okna. Posestnik kočje jo je hotel pregnati, a se ni dala. Rekla je, da mora umreti na ulici, če ji ne pusti bajte, ki je itak brez vrednosti. Posestnik ji je torej dovolil, da ostane. Starka je imela otroke jako rada in otroci iz okolice so prihajali k njej, da jim je pripovedovala povesti in pravljice. V sredo pa starke ni bilo iz kočje. Ko so šli gledat v kočjo, so jo našli v veliki luži strjene krvi s preparamim telesom. Morilec ji je iztrgal črva ter jih ovil mrtvi žrtvi okoli vratu. Tudi jetra ji je iztrgal in jih vrgel ob zid, da so obležale na tleh. Vsa soba je bila krvava. O morilcu ni sledu.

— *** Favoritinja perzijskega šaha.** V Teheranu se pripravljajo na odhod šaha Muzzafer-Eddina, ki pojde na potovanje po Evropi ter na pariško razstavo. Ko je prišel pokojni šah Nassr-Eddin drugič v Evropo, ga je spremljalo osem njegovih žen. Prišle so z njim do Moskve, tam pa jih je poslal sedem domov in obdržal le eno, ki pa ga je morala spremljati v moški obleki. Takrat ni vedel nihče, da je v šahovem spremstvu tudi preoblečena favoritinja. Sedaj pa vedo že vsi listi, da vzame tudi novi šah seboj svojo najlepšo ženo, baje krasno Čerkesinjo, ki ga bode spremljala v moški obleki na vsem potovanju.

Književnost.

— **„Slavisches Echo“**, ki ga izdaja Fr. Podgornik na Dunaju, ima tole vsebino: Das Berliner Fest und die Slaven Oesterreich Ungarns. — Die Jungfrauen und die Obstruction. — Aus dem Reichsrathe. — Politisches. — Zeitungsstimmen. — Vermischtes. — Vereinsnachrichten. — Literatur und Kunst. — Eine Schreckensnacht am Bosphorus. — Die Sprachenfrage bei den österreichisch-ungarischen Kleinrussen. — „Slav. Echo“ izhaja vsak teden in stane za vse leto 12 K.

— **„Popotnik“.** Št. 5. ima naslednjo vsebino: Matija Lichtenwallner: Ponedeljek v šoli. Matija Heric: Vzgojevalni pomen spisnega pouka. Drag. Pribil: Učne metode zemljepisnega pouka. Ant. Godec: Važnost skupnih šolskih izprehodov. J. Supanek: Učiteljeva pismena priprava za pouk in vzgojo. Književno poročilo: Ocena — Novosti. Iz pedagoških časnikov (O zbiranju). Razgled. Državna centrala učnih pripomočkov — Listek — Pedagoški paberki — Kronika.

— **Progressive Zölle.** Reform der Zolltarife. Ein Betrag zu den bevorstehenden Handelsvortragsverhandlungen von L. Körschner. To je naslov brošure, ki je izšla v zalogi v tiskarni I. Krmpotić & Comp. v Pulju. Cena 20 v. Brošura priporoča, naj se carina določi po kakovosti blaga, tako, da bi za slabše blago bilo plačati manjšo, za boljše pa večjo carino. Misel je zlasti za nas prav dobra, dvomljivo pa je, če bi jo akceptirale druge države.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 17. maja. V današnji seji poslanske zbornice je vlada predložila budgetni provizorij za drugo polovico letošnjega leta in prosila privoljenja, da sme v investicijske namenene najeti posojila 68 milijonov K, in sicer tako, da izda ali 3 1/2 ‰ investicijsko ali 4 ‰ kronsko rento. Zajedno je predložila načrt zakona o uvedbi deveturnega delavnika v premogokopih, kateri zakon pa naj postane veljaven šele leto dni po sprejetju. Doslej — ob 1/3 uri pop. — zbornica se ni prišla do dnevnega reda. Ves čas se samo čitajo interpelacije.

Dunaj 17. maja. Načelniki levičarskih klubov so se danes posvetovali o Kathreinovih predlogih, kako ustaviti in onemogočiti češko obstrukcijo Kathrein nasvetuje koalicijo desničarskih in levičarskih strank, naperjeno zoper Čehe. Ta koalicija bi imela nalogo odobriti budgetni provizorij, investicijsko predlogo in kvoto. Nemci so s tem predlogom jako zadovoljni, čemur se ni čuditi, saj bi s tem nemški klerikalci, Slovenci in Poljaki pomagali samo levičarjem in levičarski vladi. Iz previdnosti in z ozirom na to, da

utegnejo Nemci še kdaj osamljeni biti, stavljajo pogoj, da se pri pobijanju češke obstrukcije ne sme kršiti sedanji opravični red, in da morajo vse stranke desnice iti v boj proti Čehom. V svrhu porazumljenja je Kathrein sklical vse načelnike levičarskih in desničarskih klubov na skupno posvetovanje. Prvo sredstvo, s katerim se naj onemogoči češka obstrukcija, naj bodo posebno dolge seje.

Dunaj 17. maja. Pred današnjo sejo imeli so razni klubi seje. Češki klub je sklenil, da bo v današnji seji nadaljeval obstrukcijo, ni se pa še odločil, kako postopati jutri, ko pride na vrsto prememba obrtnega reda. Mej češkimi poslanci je mnogo taci, ki žele, naj se glede obrtnega reda napravi izjema, in naj se pri tej stvari opusti obstrukcija.

Dunaj 17. maja. Češki deželni maršal knez Lobkovic se je mudil včeraj tukaj, da pojasni, zakaj ni poklical v češkem deželnem zboru poslanca dr. Baxo in Praška zaradi njiju znanih protidinastičnih govorov k redu. Knez Lobkovic je bil pripravljen, se v slučaju kakršnih koli rekriminacij takoj odpovedati deželnemu maršalstvu.

Dunaj 17. maja. Jaworski je imel danes dolga posvetovanja z ministrskim predsednikom Körberjem in s poslanci dr. Pacakom, dr. Kathreinom in grofom Palffyjem. Hotel je tudi za danes sklicati parlamentarno komisijo desnice, pa je to opustil, da ima poprej parlamentarna komisija češkega kluba priliko skleniti, kako uravna klub nadalnje svoje postopanje.

Dunaj 17. maja. Češki namestnik grof Coudenhove je prišel danes iz Prage sem. Mudil se je tudi v poslanski zbornici, kjer je govoril z ministrskim predsednikom in z raznimi češkimi poslanci.

Dunaj 17. maja. Poslanska zbornica bo imela še jutri in v soboto sejo, potem pa bo z ozirom na zasedanje delegacij pavzirala do dne 6. junija. Od tedaj pa do dne 26. junija bodo dan na dan seje.

Praga 17. maja. Povodom praznika sv. Janeza Nepomučena so bile tukaj velike narodne manifestacije. Na Vavčavskem trgu zbrano množico je razgnala policija. Več oseb je bilo aretiranih.

Berolin 17. maja. Danes se je v državnem zboru začelo nadaljevanje razprave o lex Heinze. Klerikalci in konservativci so se zjedini, da bodo razpravo kar možno skrajšali, da bi zbornica ne postala zopet nesklepčna. Katoliški klerikalci so zbrani skoro vsi in se najbolj pehajo, da bi se zadržala svobodna umetnost.

Berolin 17. maja. Poroča se, da obišče ruski car svetovno razstavo, in da ga bo spremljal minister grof Muravjev.

Rim 17. maja. Razpust parlamenta se pričakuje vsak čas. Razni socialistični poslanci, na čelu jim Defelice, so že zbežali na Francosko, ker se boje, da bodo aretovani, čim preneha njih imuniteta.

Pariz 17. maja. „Herald“ javlja, da se bliža angleška armada Wentersbergu. Zajedno prijavlja vsebino pogovora mej njegovim poročevalcem in oranjskim predsednikom Stejnom. Slednji je dejal, da bodo Buri rajše celo oranjsko ozemlje opustošili, kakor da bi je prepustili Angležem.

London 17. maja. Doslej še vedno ni nikacega potrdila, da so Buri zavzeli Mafeking. Nasprotno poroča se, da je pri Mafekingu bil boj, pri katerem so Angleži vjeli večjo četo Burov.

New York 17. maja. Iz Washingtona so se pripeljali semkaj trije senatorji in trije člani kongresa, da sprejmejo v imeni ameriškega parlamenta bursko deputacijo, ki pride jutri semkaj, in jo sprejmejo v Washington. V soboto sprejme prezident Združenih držav, Mac Kinley, bursko deputacijo, v nedeljo pa bo v Washingtonu javen shod, na katerem bodo tudi člani burske deputacije govorili.

— 60.000 kron, 15.000 kron in 12.000 kron so glavni dobitki invalidske zahvalne loterije, kateri se izplačajo v gotovem denarju z 20% odbitkom. S tem opominjamo naše častite čitatelje, da je 1. žrebanje nepreklicno dne 19. maja 1900.

Pri Ervinu Burdyeh-u, lekarju v Škofji Loki se dobiva (321—28)

ustna voda
z novim antiseptikom
katero je sestavil zobozdravnik dr. Rado Friam, katera ohrani zobe zmiraj zdrave in bele, ter zamori vsako gnjilobo.
Steklenica, zadoščajoča za eno leto, stane 2 kroni, po pošti 2-05 kroni.

Umrli so v Ljubljani:
V deželni bolnici:
Dne 12. maja: Marija Lavriha, branjevčeva hči, 30 let, jetika.
V hiralnici:
Dne 12. maja: Matija Golobič, dinar, 68 let, blaznost. — Ivana Pečar, posestnikova hči, 30 let, jetika.
Dne 13. maja: Martin Kek, posestnik, 60 let, jetika.
Dne 14. maja: Franc Ješe, črkostavec, 33 let, jetika.

Meteorologično poročilo.
Vilina nad morjem 806-3 mm. Srednji srčni tlak 736-0 mm.

Maj	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
16.	9. zvečer	729-8	10-0	sl. svzhod	oblačno	
17.	7. zjutraj	731-9	7-2	sr. vzhod	dež	
	2. popol.	731-0	12-4	sr. sever	oblačno	9-4 mm.

Srednja včerajšnja temperatura 11-9°, normala: 14-2°.

Dunajska borza
dne 17. maja 1900.

Skupni državni dolg v notah	97 K	85 h
Skupni državni dolg v srebru	97	65
Avstrijska zlata renta	116	05
Avstrijska kronska renta 4%	97	—
Ogrska zlata renta 4%	115	95
Ogrska kronska renta 4%	91	75
Avstro-ogrski bančne delnice	17	75
Kreditne delnice	722	75
London vista	242	60
Nemški drž. bankove za 100 mark	118	25
80 mark	23	66
80 frankov	19	27
Italijanski bankovci	90	55
C. kr. cekini	11	34

Šimna Jahna
c. kr. finančne prokurature oficila v pok. in hiš. posestnika, odlikovanega s častno kolajno za 40letno zvesto službovanje

ki je danes v sredo, dne 16. maja, ob 1/3. uri popoldne po dolgi in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajočo, v 69. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Truplo dragega umrlega bo v petek, dne 18. maja, popoldne ob 5. uri prenešeno iz hiše žalosti, št. 20 na Radeckega cesti, na mirovdvor pri Sv. Krištofu in ondi položeno v rodbinski grob k zadnjemu počitku.

Sv. maša zadušnica se bo darovala za blagor umrlega v soboto, dne 19. maja, ob 8. uri zjutraj v župnijski cerkvi pri sv. Petru. (994)

Rajnkega priporočamo v blag spomin!

V Ljubljani, dne 16. maja 1900.

Josipina Jahn, rojena Müller, soproga. — Marija Jan, Hedyka Bezek, hčeri. — Dr. Ivan Jan, Viktor Bezek, zeta. — Ivan, Pepi, Pavla, Mila, Vera, Mimi Jan, Ruša, Milena, Pepi Bezek, vnuki.

Zahvala.
Podpisani izrekam v svojem in v imenu društva iskreno zahvalo vsem p. n. našim gostom in prijateljem, ki so se dne 6. maja t. l. vdeležili dvajsetletnice našega društva ter po svoje pripomogli k sijajnemu izidu. Zlasti pred. g. dr. Ignacu Žitniku za daritev sv. maše, g. Levstiku in njegovemu zboru za krasno petje v cerkvi, slavni Postojnski godbi, ki nas je spremljevala, ter vrlim pevcom za izborni zabavo pri koncertu. Iz dna srca trikrat: „Na pomoč!“

Gasilno društvo v Postojni
dne 7. maja 1900.
Matija Petrič, načelnik.

Na prodaj je posestvo
s 40 mernikov posestva, 3 gozdi in vino-gradi, dalje z mlinom na 3 tečaje in s stopami. Vse je v dobrem stanu in se prodaja prostovoljno. (990—2)

Natančneje se izve pri lastnici Mariji Johant, pošta Sv. Trojica, poleg deželne ceste pri Mokronogu, na Dolenjskem.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.
Izvod iz voznega reda
veljaven od dne 1. maja 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiš. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiš, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selsthal v Ansee, Isil, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m. zjutraj osonni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selsthal v Solnograd, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vire, Heb, Francove vire, Karlove vire, Prago, Lipako; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m. dopoldne osonni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selsthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m. popoldne osonni vlak v Trbiš, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selsthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curich, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vire, Heb, Francove vire, Karlove vire, Lipako, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 9 min. zvečer osonni vlak v Jesenic. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiša.** Ob 5. uri 15 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linca, Steyra, Isila, Anseea, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 45 min. zjutraj osonni vlak iz Jesenic. — Ob 11. uri 16 m. dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plazja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curicha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selsthal, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, Lipakega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plazja, Budejevic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — **Proga iz Novoga mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Ob 7. uri 28 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 30 m. in ob 10. uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.** Ob 6. uri 49 m. zjutraj, ob 11. uri 6 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (4)

V gostilni „Pri raku“
Krakovski nasip št. 4
dobé se vsaki dan sveži okusni **dolenjski raki**
in vsaki petek sveže **rečne ribe.**

Istotam se toči:
Koslerjevo marčno pivo, pristna dolenjska, štajerska, kakor tudi več vrst dalmatinskih vin po jako nizkih cenah. (939—3)

KÔPEL
STATINA
Preizkušeno zdravilišče za bolne ožledece, najetih in ledvicah, z sladkorno bolezen (diabetes), dožne železnice postaja: Polčane (Pöltschach) železne kamene, katarhe goltanca in na krhlju ito.

Prospekti se dobe pri ravnatelju dožne železnice postaja: Polčane (Pöltschach) železne kamene, katarhe goltanca in na krhlju ito.

KRASNO PREBIVALIŠČE ZA PO LETI.

Stanovanje
na Dunajski cesti št. 26, vis a-vis Bavarkega dvora, s 5 sobami, od katerih se dve porabita lahko kot mesečni sobi; potem eno stanovanje z 1 sobo, kuhinjo in prodajalno, odda se takoj ali s 1. junijem event. 1. avgustom. Pojasnila v hiši. (982-2)

Spreten pomočnik
izurjen v občevarji s kupovalci, več v papirni stroki, obeh deželnih jezikov zmožen, star 25—30 let, dobi, ako bode porabljen, trajno nameščenje. Vstopil bi s 1. avgustom. — Ponudbe direktno firmi J. Glontini, trgovina s papirjem v Ljubljani. (983-2)

Na prodaj sta 2 konja
jabljene barve, 5 $\frac{1}{2}$ leta stara, 15-6 cm. visoka, figuranta, brez napake.
Gaberje tik Celja št. 52.
Natančni naslov se izve v upravnistvu „Slov. Naroda“. (975—3)

Največji izbor Najnižje cene
Preobleke. Popravila.
L. Mikusch
tovarna držakov
Ljubljana, Mestni trg 15.
(745-6)

Razpis cestne zgradbe.
Okrajni zastop Slovensko-Bistriški je sklenil, da odda zgradbo I. oddelka okrajne ceste II. vrste Kovača-(Schmittsberg)-Sv. Martin

ponudbenim potom in se ta zgradba s tem razpisuje.

Zgradbeni stroški so proračunjeni na 10.000 gld. ali 20.000 kron.

Dotične, s postavnim kolekom opremljene ponudbe naj obsegajo ime in predime, bivališče in stan ponudnika, popust ali nadplačilo po odstotkih od v proračunu stroškov razvidnih enotnih cen v številkah in z besedami jasno izraženo, dalje potrdilo, da so ponudniku znani ponudbeni in zgradbeni pogoji, in izjava, da se istim po vsem obsegu podvrže, ter se naj vložijo **do najdlje 5. junija 1900 ob 12. uri popoldne** v pisarni podpisane okrajnega zastopa v Slovenski Bistrici.

Tuoradno vročenim ponudbam je priložiti potrdilni list, da se je vložil vadium pri okrajni blagajnici; če se pa ponudba vpošlje po pošti, je vadium isti priložiti in vrednostni znesek zunaj specificirano navesti.

Na zunanji strani naj ima ponudba napis: „Ponudba za prevzete zgradbe I. oddelka ceste Kovača (Schmittsberg) Sv. Martin“.

Vadium znaša 10%, to je 1000 gld. ali 2000 kron proračunane svote 10.000 gld. ali 20.000 kron in se lahko položi v gotovem denarju ali v javnih obligacijah, po kursni vrednosti računano, ali v tuzemskih hranilniških knjižicah.

Zgradbeni operat, kakor tudi ponudbeni in zgradbeni pogoji se v navadnih uradnih urah lahko vpogledajo tuoradno.

Okrajni odbor Slovenska Bistrica
dne 12. maja 1900.
Načelnik: **Albert Stiger** l. r.

!Prvi kranjski konjak iz dolenjskih vin!
Odlikovan za svoja vina in konjak pri dunajski jubilejski razstavi 1898. leta. (211—5)

Podpisane priporoča svojo zalogo pristnega dobro obležanega **konjaka iz dolenjskih vin** s steklenicah, nadalje svojo zalogo dobrih, pristnih in starih dolenjskih vin iz američanskih cepljenih in starih trt

Opozarja se na **ter pelinkovca.** užgani probek!

A. I. Wutscher
Brezovica, Št. Jernej, Dolenjsko.
Dobiva se pri g. J. Praunsseis-u v Ljubljani.
!Brinovec in slivovec v steklenicah!

Američanske trtnice!!!

Samo 1 krono za 3 žrebanja. **Pojutrišnjem žrebanje!**

Glavni dobitki **60.000 kron, 15.000 kron in 12.000 kron**
v gotovem denarju z 20% odtege. (716—18)

Invalidske zahvalne srečke à 1 krono.
I. žrebanje: 19. maja 1900.
II. žrebanje: 7. julija 1900.
III. žrebanje: 10. novembra 1900.
Srečke priporoča: **J. C. MAYER** v Ljubljani.

3krat vsaka srečka lahko zadene!